

Junior
Achievement
Україна

член глобальної організації
Junior Achievement

10 Посади та ролі

1 ВПРАВА

Тест Белбіна

Кожна команда успішна тоді, коли її учасники розуміють і доповнюють один одного.

Своїм досвідом ділиться британський дослідник **Реймонд Мередіт Белбін**, який виокремив 8 основних командних ролей.

Кожна роль — це не "посада", а стиль поведінки, що найкраще проявляється в колективній роботі.

Роль у команді	Короткий опис
Голова / Координатор	Організовує роботу, розподіляє завдання, стежить за прогресом
Шейпер / Мотиватор	Надихає, підштовхує до дій, заряджає енергією
Генератор ідей / Мислитель	Створює нові ідеї, креативить, пропонує нестандартні рішення
Спостерігач-оцінювач / Експерт	Аналізує ситуацію, оцінює ризики, приймає виважені рішення
Працівник / Виконавець	Сумлінно виконує завдання, доводить справи до кінця
Дослідник ресурсів / Розвідник	Знаходить нові можливості, будує зв'язки з партнерами
Колективіст / Душа команди	Підтримує атмосферу довіри, вирішує конфлікти
Контролер / Той, хто розставляє крапки над "і"	Стежить за точністю, деталями, дедлайнами

1 ВПРАВА

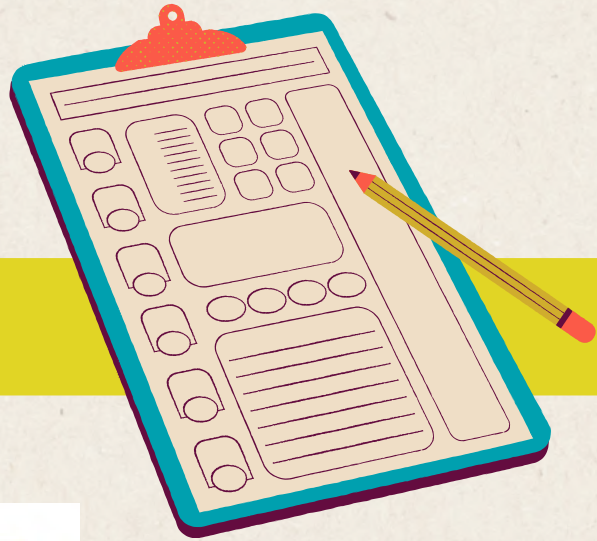
Тест Белбіна

Завдання:

- 1 Пройди **короткий тест**, щоб визначити свою природну роль у команді:
- 2 Обговори результат із командою.
- 3 Разом визначте, хто яку роль бере на себе у мінікомпанії. Ролі можуть повторюватися або комбінуватися.
- 4 Заповніть таблицю нижче:

Таблиця 1. Розподіл командних ролей

Ім'я учасника	Роль у команді (за Белбіном)	Чому саме ця роль? (2–3 речення)

★ Поміркуй ★

- Чи збалансована ваша команда?
- Чи вистачає вам лідера, генератора ідей, виконавця?
- Яку роль буде найважче замінити?

Примітка:

*Розуміння командних ролей
допоможе уникнути конфліктів,
краще розподілити завдання та
досягти успіху як справжня
підприємницька команда!*

2 ВПРАВА

Розподіл посад між членами команди

Завдання:

Тобі потрібно максимально ефективно використати свої сильні сторони в роботі мінікомпанії.

Уважно ознайомся з переліком посад у мінікомпанії та подай заявку на ту посаду, яка тобі найбільше підходить.

- Заповни **Форму заявки на роботу**
- Вкажи, на яку саме посаду претендуєш
- Опиши свої сильні сторони, навички та якості, які допоможуть тобі виконувати обов'язки на цій посаді
- Команда збирається, обговорює заявки та затверджує кандидатів на посади
- Якщо виникають суперечки — рішення приймає більшість або генеральний менеджер (якщо йому делеговано таке право)

БЛАНК ЗАЯВИ НА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ДО МІНІКОМПАНІЇ

1

Заява

Прошу прийняти мене на посаду

_____

у студентську мінікомпанію

_____

Мене звати:

_____

Дата народження:

Контактна інформація (телефон / email):

_____

_____

Чому я хочу обіймати саме цю посаду:

_____

БЛАНК ЗАЯВИ НА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ДО МІНІКОМПАНІЇ

2

Які маю навички та досвід, що допоможуть у цій ролі:

Що я готовий/готова зробити для успіху нашої мінікомпанії:

Я зобов'язуюсь добросовісно виконувати свої обов'язки та працювати в команді. **З умовами роботи в мінікомпанії ознайомлений(а).**

Дата: _____

Підпис: _____

3 ВПРАВА

Проведення співбесіди

Умови виконання: Цю вправу варто проводити тоді, коли кількість кандидатів більша, ніж кількість посад у команді мінікомпанії.

Завдання для учнів:

- 1** Підготуйте оголошення про вакансії. **Ви можете:**
  - Розмістити їх у соціальних мережах закладу освіти;
  - Написати повідомлення у месенджерах або створити коротке відео/дизайн.
- 2** Підготуйтеся до проведення інтерв'ю. Визначте, хто з команди буде членом "комісії", а хто — "кандидатом";
- 3** Використайте шаблон нижче, щоб вести нотатки під час співбесіди;
- 4** За результатами інтерв'ю зробіть висновки: хто з кандидатів найкраще підходить на конкретну посаду.

Шаблон інтерв'ю

1

Запитання	Кандидат 1	Кандидат 2	Кандидат 3	Кандидат 4	Кандидат 5
Ім'я					
Вік					
Освіта					
Досвід					
Хобі / діяльність у вільний час					
Цікавлюся					

Шаблон інтерв'ю

2

Чому ви хочете отримати цю посаду?					
Які у вас навички для цієї посади?					
Назвіть три свої позитивні якості					
Які завдання вам даються складно?					
Наскільки добре ви працюєте в команді?					

Шаблон інтерв'ю

3

Чи готові ви брати відповідальність?					
Ви більше надаєте перевагу самотійній чи командній роботі?					
Висновки					
Рекомендації					
Підпис					

Зверніть увагу: Інтерв'ю допомагає краще пізнати членів команди. Остаточне рішення про призначення на посаду приймає команда або генеральний менеджер мінікомпанії.

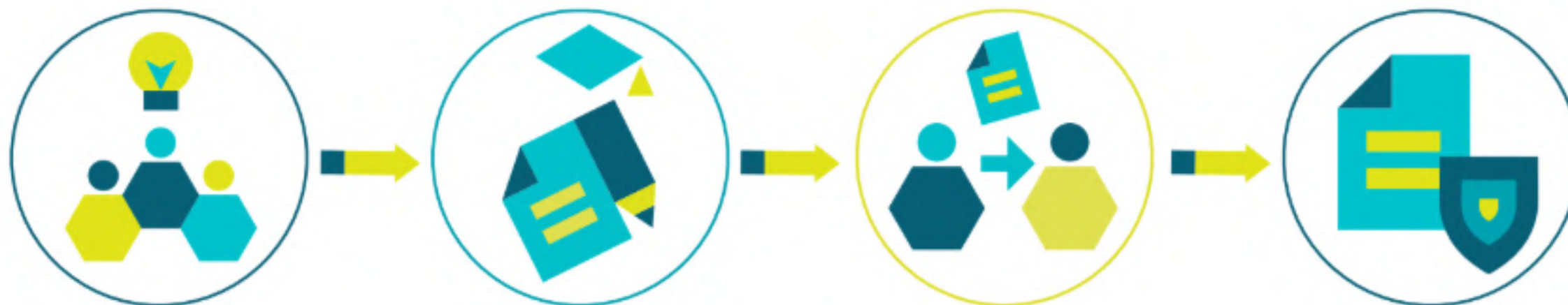
4 ВПРАВА

Угода про працевлаштування

Кроки виконання:

- 1 Правління проводить засідання та офіційно призначає кожного учасника на обрану посаду;
- 2 Кожен студент підписує Угоду про працевлаштування;
- 3 Угода має бути погоджена з обох сторін:
працівник ↔ роботодавець;
- 4 Угода зберігається в архіві мінікомпанії.

Угода про працевлаштування в мінікомпанії

Угода про працевлаштування в мінікомпанії

Місце складання угоди: _____
Дата: _____ 202 — року

Відомості про кандидата:

Прізвище, ім'я, по батькові: _____
Заклад освіти: _____
Група / клас: _____

Пропозиція на посаду:

Маємо приємність повідомити, що вам запропоновано посаду
_____ у студентській мінікомпанії « _____ »
З найщирішими побажаннями успішної праці та командної співпраці!

Представник правління мінікомпанії:

Підпис: _____ Ім'я, Прізвище: _____

Угода про працевлаштування в мінікомпанії

Прийняття посади:

Я _____ погоджуюсь обійняти
посаду _____ у мінікомпанії
« _____ » та зобов'язуюсь
відповідально виконувати свої обов'язки.

Місце _____ Дата: _____ 202 ____ року

Підпис: _____

Примітка:

Ця угода є навчальним документом, який фіксує ваше рішення про участь у роботі мінікомпанії. Вона підкреслює важливість вашої ролі у спільному підприємницькому проєкті.

5 ВПРАВА

Організація оплати праці в мінікомпанії

У програмі Junior Achievement Ukraine учні мають право отримувати винагороду за свою роботу в мінікомпанії. Політика оплати має відповідати наступним принципам:

- 1 Рішення приймає Правління компанії – саме воно узгоджує рівень зарплати, тип винагороди та час виплат.
- 2 Зазвичай встановлюється мінімальна погодинна ставка, щоб зберегти більше коштів у бюджеті компанії.
- 3 Типи оплати можуть бути різні:
  - погодинна оплата (за відпрацьований час);
  - відрядна оплата (за фактично виконану роботу);
  - преміальні за результатами;
  - комісійні з продажів.

5 ВПРАВА

Організація оплати праці в мінікомпанії

Важливо! *Суми, які виплачуються як зарплата, враховуються у собівартості продукту чи послуги.*

4

Заробітна плата може виплачуватися раз на місяць або в кінці проєкту – авансування не є обов'язковим.

Важливо! Бувають випадки, коли зарплата не нараховується, а учасники домовляються лише про розподіл прибутку в кінці. Але це не рекомендовано, оскільки члени команди виконують різні обсяги робіт, витрачають різний час і ресурси.

5 ВПРАВА

Організація оплати праці в мінікомпанії

Завдання:

- Обговоріть у своїй мінікомпанії, який тип оплати ви плануєте впровадити
- Визначте приблизні ставки або формули для нарахування оплати
- Запишіть рішення у таблицю нижче:

Система оплати праці у мінікомпанії _____

Посада	Вид оплати (погодинна, відрядна тощо)	Ставка (грн/год, % тощо)	Коментарі або умови

Після обговорення рішення має бути затверджене
Правлінням мінікомпанії.

Після виконання всіх вправ обговоріть:

- Чи всі учасники задоволені своєю посадою?
- Які труднощі виникли під час розподілу?
- Як вдалося досягти згоди?

член глобальної організації
Junior Achievement

Об'єднуй зусилля заради спільної мети!